

YU ISSN 0579-0263

ИСТОРИЈА

СПИСАНИЕ НА СОЈУЗОТ НА ДРУШТВАТА
НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА СР МАКЕДОНИЈА

ЈУБИЛЕЕН БРОЈ

ГОД. XXI

СКОПЈЕ 1985

БРОЈ 1

Издавачки совет: претседател ДИМИТАР МИЦКОВСКИ, членови: КОСТА АЦИЕВСКИ, НИСЕЛ БАЉРАМИ, ЦВЕТАН БЕЛИЧАНСКИ, СПАСЕ КУЉАН, ТАЛЕНА КУЦУЛОВСКА, НАУМ ДИМОВСКИ, СПАСКА МАНАСИЕВА-МЛАДЕНОВИЌ, ХРИСТО МЕЛОВСКИ, ВАСКА ПЕРЧИНКОВА, ТОДОР ТАЛЕСКИ, ГЛИГОР ТОДОРОВСКИ, ТОМО ТОМОСКИ, ДАНИЦА ХРИСТИЌ.

Редакција: ВЛАДО ИВАНОВСКИ, ВЛАДИМИР КАРТОВ, РИСТО КИРЈАЗОВСКИ, ВОИСЛАВ Д. КУШЕВСКИ, БРАНКО ПАНОВ

Главен и одговорен уредник: БРАНКО ПАНОВ

Секретар на редакцијата: МЕТОДИЈА МАНОЈЛОВСКИ

Издавач: Сојузот на друштвата на историчарите на СР Македонија

Јазична редакција, техничко уредување и коректура: ЈОВАН С. СТОЈАНОВСКИ

Насловна страница: БИСЕРКА ФИЛИПОВА

Адреса на редакцијата и на администрацијата — Сп. „Историја“, Филозофски факултет, Скопје

Препечатувањето се дозволува во согласност со редакцијата и наведувањето на изворот. Списанието излегува двапати годишно. Ракописите не се враќаат. Годишна претплата за членови на Сојузот на друштвата на историчарите 600 динари, за нечленови и институции 1.200 динари, за странство 2.000 динари и за ученици и студенти 400 динари.

Претплатата се уплатува на жиро сметка: 40100-678-955, СОК, Скопје, Сојуз на друштвата на историчарите на СРМ — за „Историја“

Универзитетска печатница „Кирил и Методиј“ — Скопје

Тираж, 3 000 примероци

ИСТОРИЈА

СПИСАНИЕ НА СОЈУЗОТ НА ДРУШТВАТА НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА СР МАКЕДОНИЈА

Год. XXI

Скопје 1985

Број 1

СОДРЖИНА

СТАТИИ — ПРИЛОЗИ

<i>Христо Андонов-Полјански</i> , Делото на Методиј — — — — —	9
<i>Бранко Панов</i> , Методиевото словенско кнежевство во Македонија	23
<i>Манол Пандевски</i> , Јане Сандански — политички стратег и организатор на македонското револуционерно ослободително движење — — — — —	39
<i>Владо Ивановски</i> , 40 години од победата над фашизмот — — —	53
<i>Боро Чаушев</i> , 40 години од пробивот на Сремскиот фронт и учеството на 15-от Македонски ударен корпус — — — — —	73
<i>Ристо Кирјазовски</i> , Леринско-костурскиот македонски баталјон	85
<i>Јордан Цеков — Дане</i> , Земското советување на организациите на СКОЈ во гимназиите во Македонија 1942 година — — —	99
<i>Спирidon Благоев</i> , Бугарско-италијанските спротивности околу „правото“ за приклучување на Костурската околија кон „Велика Албанија“ и Бугарија — — — — —	111
<i>Воислав Д. Кушевски</i> , ВМРО (обединета) спрема поставувањето на македонското прашање пред Друштвото на народите — — —	129
[Ристо Поплазаров] Прилог кон борбите на Внатрешната македонска револуционерна организација против големобугарската политика во Македонија — — — — —	145
<i>Глигор Тодоровски</i> , Реформите во Македонија во втората половина на XIX век и Франција — — — — —	159
<i>Љубиша Доклестик</i> , Стефан Верковиќ и археолошките споменици и предмети од Македонија и Тракија — — — — —	169

ОД КУЛТУРНОТО МИНАТО

<i>Донка Барцјева</i> , Прстенот на Јован-Оливер Каливит — ктиторот на црквата во Лесново — — — — —	177
<i>Горје Миљковиќ</i> , Два раритетни предмети од времето на Младотурската револуција (1908) и револуционерната дејност на Јане Сандански (По повод 70-годишнината од смртта на Јане Сандански) — — — — —	185
<i>Зоран Георгиев</i> , Гробни наоди од Гевгелија во Народниот музеј во Титов Велес — — — — —	193

МАТЕРИЈАЛИ

<i>Владимир Картов</i> , Неколку документи за отпорот на Македонците против политиката на „доброволно“ иселување на населението помеѓу Грција и Бугарија во 1920—1922 година — — —	199
--	-----

НАСТАВА

- Гуриџека Донеска-Тренчевска*, Анри Барбис — истакнат меѓународен антифашист — — — — — 209
- Наум Димовски*, Реализација на програмските содржини од национална историја преку користење на учебничката серија „Можата татковина СФР Југославија“ — — — — — 239

ОСВРТИ

- Живко Василевски*, Санстефанските сеништа и најновите фалсификати на македонското национално битие — — — — — 255

КРИТИКИ И ПРИКАЗИ

- Н. П.*, Научниот зборник „Наум Охридски“, — По повод 1100 годишнината на смртта на Методиј Солунски — — — — — 267
- Т. Ч.*, Тиквешијата во НОВ 1941—1945, Книга 1—7, Општински одбори на Сојузот на здруженијата на борците од НОВ — Кавадарци и Неготино, Кавадарци—Неготино 1983—1985 — — 269
- Б. С.*, Просвета и школство у Народноослободилачком рату и Револуцији народа и народности Југославије, Совет Академија наука и уметности СФРЈ, Војвођанска академија наука и уметности, Нови Сад (1984), 1—592 — — — — — 271
- Л. П.*, Д-р Ристо Кирјазовски, Народноослободителниот фронт и другите организации на Македонците од Егејска Македонија, (1945—1949), Култура, Скопје 1985, стр. 440 — — — — — 274
- Г. М.*, Александар Спасовски, Партизанското движење во Скопје и Скопско 1941—1945, Скопје, 1984, 289 — — — — — 276
- Н. Д.*, Стоилко Ивановски — Планински, Чекорења кон слободата, Детска радост, Скопје, 1984 — — — — — 279
- М. Т.*, Учесници и сведоци — Зборник сеќања о делатности напредног учителства Југославије до 1941 године, књ. III, Београд 1984, стр. 444 — — — — — 281
- Т. Ч.*, Зборник на загинати борци во НОВ и Револуцијата од Ресен и Ресенско, Општински одбор на СЗБ од НОВ — Ресен, Ресен 1983, стр. 131 + илустрации — — — — — 284
- Н. П.*, Томе Момировски, Искована песна, — — — — — 286

БИБЛИОГРАФИЈА

- Светозар Наумоски*, Работна библиографија на наставникот по историја за реализирање на делот од наставната програма кој се однесува на НОВ и Народната револуција во Македонија во I година од насоченото средно образование — — — — — 289

ХРОНИКИ И СООПШТЕНИЈА

- М. Д.*, Осврт врз работата на Годишното собрание во Струмица 299
- Б. С.*, Научен собир „АСНОМ во создавањето државата на македонскиот народ“ — — — — — 304
- Ф. С.*, Јубилеј на проф. Д-р Стјепан Антолиќ во Задар, (Филозофски факултет — Задар, 28 февруари 1985) — — — — — 308
- Б. П.*, Реч при промоцијата на Зборникот на трудови „Самоуправата во Македонската револуција“ — Од македонското националноослободително движење до АСНОМ, Делчево 1985, 124 311

СПИСОК НА СОРАБОТНИЦИ

СПИСОК НА СОРАБОТНИЦИ ШТО ГО ДИСТРИБУИРААТ СПИСАНИЕТО

C O N T E N T S

ARTICLES — CONTRIBUTIONS

<i>Hristo Andonov-Poljanski</i> , The Work of Methodius — — — — —	9
<i>Branko Panov</i> , Methodius's Slavic Princedom of Macedonia — — — — —	23
<i>Manol Pandevski</i> , Jane Sandanski — Political Strategist and Organizer of the Macedonian Revolutionary Liberation Movement — — — — —	39
<i>Vlado Ivanovski</i> , 40 Anniversary from the Victory over Fascism — — — — —	53
<i>Boro Čaušev</i> , 40th Anniversary from the Srem's Front Breach and the Participation of the 15th Micedonian Corps — — — — —	73
<i>Risto Kirjazovski</i> , The Florina and Kostur Macedonian Battalion — — — — —	85
<i>Jordan Cekov-Dane</i> , „The Zemsko" Consultation of the Organisation of the SKOJ in the Gymnasiums of Macedonia in 1942 — — — — —	99
<i>Spiridon Blagoev</i> , The Bulgarian and Italian Contradictions About „the Right" for Inclusion of the Kostur Region Towards „Great Albania" and Bulgaria — — — — —	111
<i>Voislav Kuševski</i> , The IMRO (United) Towards Asking the Macedonian Question in Front of the League of Nations — — — — —	129
<u>Risto Poplazarov</u> The Struggle of Internal Macedonian Revolutionary Organisation Against the Great Bulgarian Policy in Macedonia — — — — —	145
<i>Gligor Todorovski</i> , The Reforms in Macedonia During the Second Half of the XIX Century and France — — — — —	159
<i>Ljubiša Doklešić</i> , St. Verković and the Archeological Monuments and Things from Macedonian and Thrace — — — — —	169

FROM THE CULTURAL PAST

<i>Donka Bardžieva</i> , The Ring of Jovan Oliver — Jovan Kalivit Founder of the Lesnovo Church — — — — —	177
<i>Gorge Miljković</i> , Two Rare Things from the Young Turkish Revolution (1908) and the Revolutionary Activity of Jane Sandanski — — — — —	185
<i>Zoran Georgiev</i> , Grave Findings from Gegvelia in the People's Museum of Titov Veles — — — — —	193

DOCUMENTS

<i>Vladimir Kartov</i> , A Few Documents on the Resistance of Macedonians Against the Policy of „Voluntary" Moving Out of the Population Between Greece and Bulgaria During 1920 and 1922 — — — — —	199
---	-----

TEACHING

<i>Gjurgjevska Doneska-Trenčevska</i> , Enry Badbis — An Outstanding International Antifascist — — — — —	209
<i>Naum Dimovski</i> , The Realisation of the Curriculum of National History Through the Pupil's Series „My Homeland SFR Yugoslavia" — — — — —	239

REVIEWS

<i>Živko Vasilevski</i> , The San Stefano Plans and the Latest Falsifications of the Macedonian National Being — — — — —	255
--	-----

COMMENTS AND BOOK REVIEWS

N. P., <i>The Scientific Collection „Naum of Ohrid” — On the Occasion of 1100 Anniversary from the Death of Methodius of Salonica</i> — — — — —	267
T. Č., <i>The Tikveš Region in the PLS Between 1941 and 1945, Volume 1—7, Community Councils of the Fighter's Union from the PLS — Kavadarci and Negotino, Kavadarci — Negotino, 1983—1985</i> — — — — —	269
B. S., <i>The Education and Schooling in the People's Liberation War and Revolution of the Nations and Minorities of Yugoslavia</i> — — — — —	271
L. P., <i>Dr Risto Kirjazovski, The People's Liberation Front and other Organisations of Macedonians in the Aegean Macedonia (Between 1945 and 1949), Kultura, Skopje, 1985, 440</i> — — — — —	274
G. M., <i>Aleksandar Spasovski, The Partizan Movement of Skopje and the Skopje Region Between 1941 and 1945, Skopje 1984, 289</i> — — — — —	276
N. D., <i>Stojilko Ivanoski-Planinski, Walking Towards Freedom, Detska Radost, Skopje, 1984</i> — — — — —	279
M. T., <i>Participants and Witnesses — A Collection of Memories About the Activity of the Progressive Teaching of Yugoslavia up to 1941, Volume III, Beograd, 1984, 444</i> — — — — —	281
T. Č., <i>A Collection of Fallen Fighters in the PLS and Revolution from Resen, Resen 1983, 131 + Illustrations</i> — — — — —	284
N. P., <i>Tome Momirovski, Chanted Poem</i> — — — — —	286

BIBLIOGRAPHY

<i>Svetozar Naumovski, Working Bibliography of the Teacher in History for Realisation the Part of the Curriculum Concerning the PLS and People's Revolution in Macedonia in the 1st grade of the Professional Secondary School Education</i> — — — — —	289
--	-----

CHRONICLES AND INFORMATION

M. D., <i>A Survey Over the Work of the Annual Assembly Report in Strumica</i> — — — — —	299
B. S., <i>A Scientific Meeting on „ASNOM in the Establishment of a State of the Macedonian People</i> — — — — —	304
F. S., <i>A Jubilee of Prof. Dr Stjepan Antoljak in Zadar (Faculty of Philosophy of Zadar, February 28, 1985)</i> — — — — —	308
B. P., <i>A Word on the Promotion of the Collection of Papers on „Self-Government of the Macedonian Revolution” — From the Macedonian People's Liberation Movement to ASNOM, Delčevo 1985, 124</i> — — — — —	311

LIST OF PARTICIPANTS

LIST OF DISTRIBUTORS OF THE REVIEW